

ENTREVISTA A

Flaquer, Stefanescu i Torre

Carles Flaquer, Constantí Stefanescu i Ignasi Torre coordinen els diferents àmbits de recerca del Museu de Ciències Naturals. Flaquer, l'Àrea de Quiròpters (ratpenats), Stefanescu, l'Àrea de Lepidòpters (papallones) i Torre, l'Àrea de Petits Mamífers. Línies clares d'investigació, feina ben feta i ressò internacional i mediàtic fan possible que aquests biòlegs puguin tirar endavant els seus projectes cada vegada més gràcies a la implicació d'empreses. Aquest és el cas de la producció d'un documental que explica les relacions entre humans i ratpenats arreu del món, que es preveu acabar l'any vinent.

© PERE CORNELLAS

Carles Flaquer va descobrir els enigmàtics i ignorats ratpenats a partir d'una recerca sobre carnívors. Els va estudiar i es va convertir en un especialista. A partir de la seva experiència es crea l'Àrea d'Investigació de Quiròpters del Museu que "cobrix una mancança absoluta de coneixement i de difusió sobre aquest grup faunístic a Catalunya".

Les papallones van captivar Stefanescu als dotze anys i les va començar a col·leccionar (7.500 d'aquests lepidòpters es poden contemplar al Museu). Arran de la creació del Departament de Medi Ambient de la Generalitat va fer un seguiment sistemàtic de les papallones per detectar canvis en el medi ambient. Aquest és l'origen del CBMS (Catalan Butterfly Monitoring Scheme) que coordina el Museu de Ciències Naturals i que no ha parat de créixer en estacions de seguiment, actualment 130, i en indicadors (ara mateix tenen registres de dos milions de papallones). Primer es va aficionar als ocells i a la fotografia naturalista, però va ser arran del devastador incendi de 1994 que va afectar el Montseny i altres parcs de Catalunya, quan Ignasi Torre va començar a fer el seguiment dels petits mamífers al Montseny. Ara és el coordinador del Projecte de Seguiment de Petits Mamífers Comuns d'Espanya (SEMICE).

Com afecta el canvi climàtic a les espècies que investigueu?

CF: L'Oficina Catalana del Canvi Climàtic està recollint informació per preveure què hem de fer amb el canvi climàtic que ja tenim a sobre. Estan buscant animals que reaccionen amb el canvi de clima i que ens indiquen què pot passar en un futur.

Sembla que els ratpenats són uns bons bioindicadors de com afecten aquests canvis els ecosistemes i els humans. Són animals que hivernen, tenen una vida molt llarga, 40 anys, controlen plagues i fan un servei en el nostre entorn.

Només per cop de calor l'any passat van morir a Austràlia 130.000 animals. A Catalunya també ho hem vist: animals que eren en caixes refugi queien al terra també per cop de calor.

CS: Quan es va començar a fer el seguiment de papallones, els anglesos als anys setanta, encara no se sabia ni què era el canvi climàtic. Però ara les dades s'han anat acumulant i ens mostren com ha incidit l'increment de temperatures provocat pel canvi climàtic en els últims vint anys. Les papallones, juntament amb els ocells, són els organismes estrella quant al tipus de resposta davant el canvi climàtic.

Què es constata en general?

CS: Hi ha tota una sèrie d'espècies de papallones que s'estan desplaçant cap al nord d'Europa i colonitzen zones on abans no hi eren. L'altra cara de la moneda és el sud: hi ha zones que, amb l'augment de temperatura, s'han tornat excessivament càlides. I, a més, a la Mediterrània, hi ha un factor addicional molt important, la sequera, amb episodis cada vegada més intensos i duradors que afecten molt negativament les papallones. Les papallones passen

**Flaquer:
"Els ratpenats
són uns bons
bioindicadors
de com afecta el
canvi climàtic en
els ecosistemes i
en els humans"**